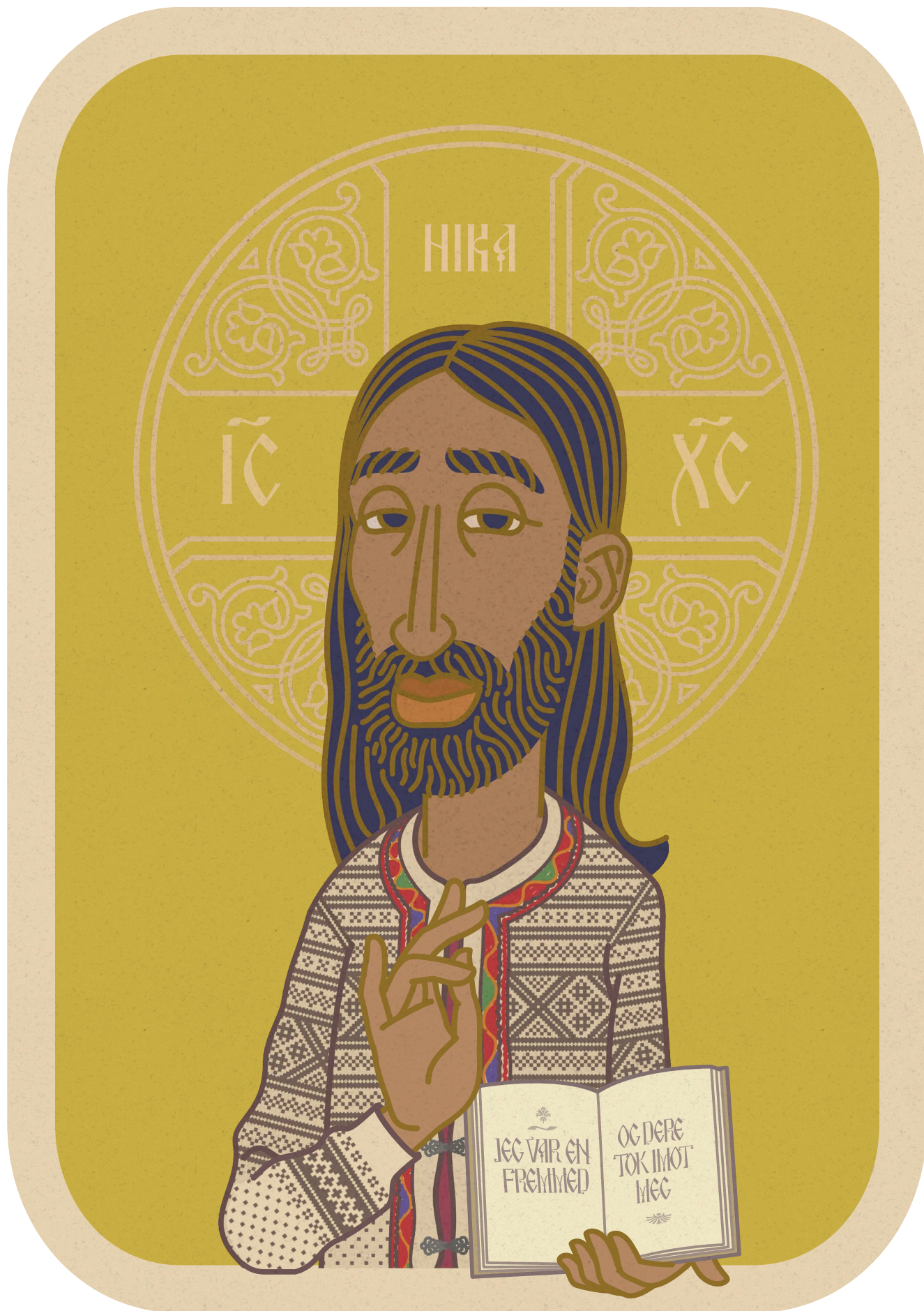

Hvordan ta imot konvertitter?

Et ressursdokument for kristne menigheter i Norge | Kortversjon

Hvordan ta imot konvertitter?

Et ressursdokument for
kristne menigheter i Norge

Kortversjon

Versjon: mai 2019

Utarbeidet av en bredt sammensatt gruppe fra norske
kirkesamfunn og organisasjoner.

Ført i pennen av Steinar Ims fra Mellomkirkelig råd,
Endre Stene fra Norsk Luthersk Misjonssamband,
Terje Høyland og Andrea G. Lunde fra IMI-kirken.

Forsideillustrasjon ved Bjørn Mike.
Grafisk utforming ved Herman Frantzen.

Dette ressursdokumentet er tenkt som en hjelp for menigheter som tar imot konvertitter. Målet med denne versjonen er å gi en kort oversikt over hva det er viktig å huske på når menigheter møter mennesker som konverterer fra en annen religion, og gjerne med en annen kulturell bakgrunn.

Dokumentet omhandler møter med konvertitter fra alle tradisjoner. Likevel har dokumentet et særlig fokus på konvertitter fra muslimske trosretninger. Dette skyldes at dette er den største gruppen konvertitter vi møter i norske menigheter i dag.

Det er en gave og velsignelse å få konvertitter inn i menigheten. Konvertitter og kristne fra andre land er viktige for kirken i Norge. I møte med vårt felles ønske om å la landet vårt erfare at Herren er god, er troende fra andre land og kulturer en berikelse og mulighet til å nå stadig flere med evangeliet.

Dokumentet peker også på noen av de utfordringene menigheter kan erfare i møte med konvertitter. Dette gjelder for eksempel vår forståelse av hva kristen tro er eller dersom konvertitter søker om opphold i Norge og norske utlendingsmyndigheter er inne i bildet.

Dokumentet du nå leser er en kortversjon av et et mer utfyllende ressursdokument. Dette

dokumentet dekker mange tema og er delt inn i 4 hoveddeler som går dypere inn på forskjellige tema menigheter bør være oppmerksom på, og forholde seg til, i møte med konvertitter. Ressursdokumentet er tilgjengelig for nedlasting i printbart pdf-format på nettsiden www.kristenkonvertitt.no.

Dokumentet er utarbeidet av en arbeidsgruppe nedsatt av representanter fra en rekke norske kirkesamfunn, misjonsorganisasjoner og interesseorganisasjoner. Bakgrunnen for at dokumentet ble til, er et felles ønske om å utruste lokale menigheter til å ta imot konvertitter på en måte som er til glede og til nytte for enkeltmennesker, trosfellesskap og samfunn. Dokumentet er ikke en enkel oppskrift eller bruksanvisning for hvordan man skal ta imot konvertitter, men peker på viktige praksiser og anliggender menigheter må forholde seg til. Det er avgjørende at den enkelte menighet gjør nødvendige og hensiktsmessige tilpasninger i måten man tar imot konvertitter på, slik at den lokale situasjon møtes best.

Målet er at ressursdokumentet skal være levende og revideres i takt med nye erfaringer og endringer i hvordan asylsaker behandles av forvaltningen i Norge. Gi gjerne tilbakemelding på ressursdokumentet og erfaringer med bruk av det via responsskjema på www.kristenkonvertitt.no.

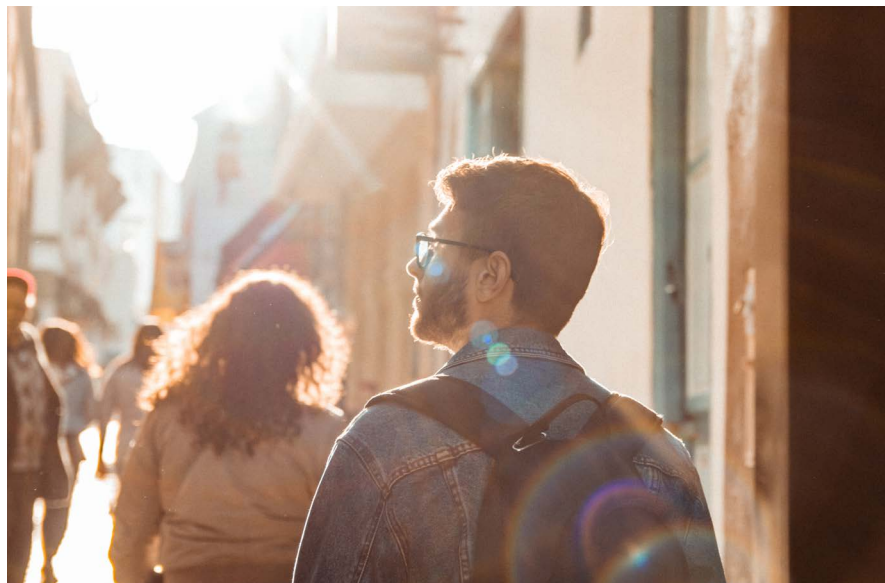
Overordnet om konvertering

1.1 RETTEN TIL TROS- OG LIVSSYNSFRIHET

Retten til å skifte tro, eller velge bort tro, er en fundamental og ufravikelig rett. Den reguleres av menneskerettighetene og av internasjonale konvensjoner som de fleste land slutter seg til. De viktigste reguleringsene av retten til tros- og livssynsfrihet finner vi i De

forente nasjoners (FN) menneskerettighetserklæring, i Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen og i FNs internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter.

Menneskerettigheter er stadig under press og etterfølges ikke i mange land og regioner. Det gjelder også retten til tros- eller livssynsfrihet. Det er også ulike forståelser av i hvor stor grad stater kan regulere denne rettigheten vurdert opp mot spørsmål om helse, utdanning, likestilling, regulering av familieforhold og andre rettigheter. Frihet til å velge ligger sentralt i vår kristne tro. I tillegg har vi som kristne og som kirker et oppdrag om å nå ut til nye mennesker med budskapet om Jesus Kristus. I dette ligger også et kall til å arbeide for tros- og livssynsfrihet for alle.

1.2 HVORDAN TROR VI?

Kristen tro praktiseres på mange forskjellige måter. Enkeltpersoner, kirkesamfunn og menigheter vektlegger ulike sider ved troen på forskjellige måter: Gjennom forkynnelse og lovsang, sosialt arbeid (diakoni), stillhet og bønn, eller studier av bibeltekster, osv. Konvertitter gir uttrykk for sin nye, kristne tro på forskjellig vis. De er preget av sin bakgrunn, sitt språk, sin konverteringshistorie, og av de kristne menneskene og fellesskapene de har møtt både før og etter at de har blitt kristne. Våre troshistorier er sammensatt og i stadig utvikling. Det er også tilfellet for konvertitter.

1.3 HVORDAN KAN VI FORSTÅ RELIGIØS KONVERTERING?

For mange knyttes omvendelsen til én konkret hendelse eller ett konkret møte med Jesus. Men konvertering er også en lengre prosess, som ofte begynner med at man tar avstand fra tidligere livssyn eller tradisjon. Prosessen er heller ikke over med omvendelsen, men dreier seg om stadig vekst inn i et nytt kristent liv. Disse prosessene kan ta mange ulike veier og er ikke alltid slik vi forestiller oss at de skal være. Det er derfor viktig å være selvkritisk til våre egne forestillinger om hva eller hvordan en konvertitt «skal være».

1.4 HVA SIER BIBELEN OM KONVERTERING?

I Det gamle testamentet er historien om Ruts konvertering godt kjent. Hun velger av lojalitet til sin svigermor, å tro på hennes Gud. I Det nye testamentet finner vi beskrivelsen «født på ny» i forbindelse med konvertering. Ordene som brukes på gresk betyr også «ovenfra», og viser til at det er Guds handlinger overfor oss som er avgjørende. Tro og omvendelse er Guds gave til oss (f. eks. Rom 12,1-2).

Anger over tidligere livsførsel er et sentralt tema i tekstene om omvendelse i Det nye testamentet. Jesu lignelser sier at troen på den sanne Gud dreier seg om en endret eller transformert forståelse av Gud og hvordan Gud virker og arbeider i verden (Den bortkomne sønnen, Luk 15,11-32, og lignelsen om arbeiderne i vingården, Matt 20,1-16).

I Apostlenes gjerninger 2,38 sier Peter: «Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere kan få tilgivelse for syndene, og dere skal få Den hellige ånds gave.» Paulus snakker om Guds kall til oss (1. Kor 1,2), at «Dere er kjøpt, og prisen betalt» (1. Kor 6,20 og 1. Kor 7,23), Guds frigjøring av oss (Rom 6,17-18), eller Guds nådegave til oss (Rom 3,21-26), på en måte som utdyper bruken av ordet «konvertering».

1.5 HVA SKAL KONVERTERING FØRE TIL?

Det nye livet er utdypende beskrevet i Det nye testamentet. I Peters første brev fremgår det at den nye fødsel har etiske, sosiale, og teologiske konsekvenser for hvert enkelt mennesker som blir del i et fellesskap som skal leve etter Guds regler. Dette er Guds rike på jorden som virker i verden og mellom mennesker, ut av kjærlighet.

Kjennetegn ved kristen tro

2.1 TROSDIMENSJONER

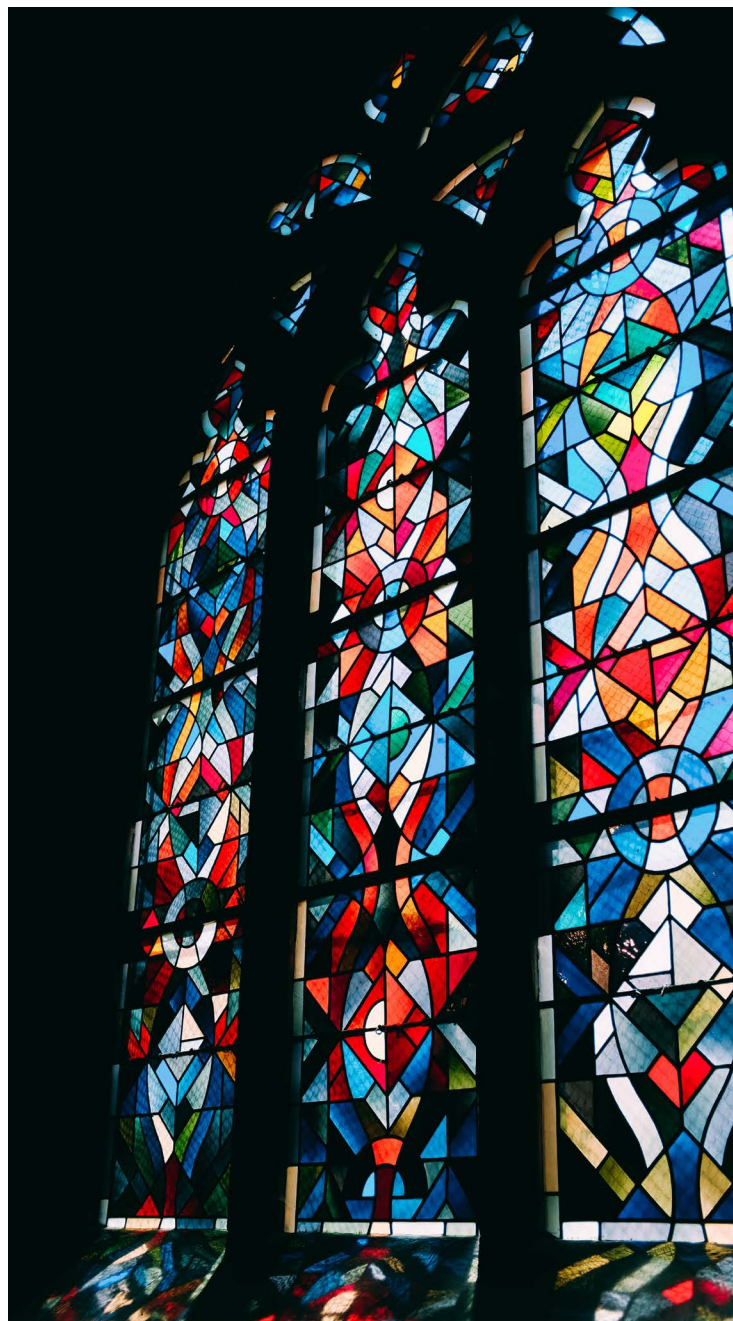
Troen har ulike dimensjoner. Hos en konvertitt vil disse kunne gjenkjennes:

- ▶ **RELASJON:** Den kristne tro handler om å få en personlig relasjon til den treenige Gud: «Og dette er det evige liv, at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du har sendt, Jesus Kristus.» (Joh 17:3)
- ▶ **KUNNSKAP:** Troen bygger på bestemte trossannheter. En konvertitt gir sin tilslutning til at Bibelens budskap om veien til frelse er sann, og at det er den eneste veien til Gud.
- ▶ **ERFARING:** En relasjon er konkret og virkelig. Troen gir derfor også erfaringer med Gud. Ulike kirkesamfunn vektlegger dette ulikt og kan ha forskjellig språk for hvilke erfaringer det er snakk om.
- ▶ **PRAKSIS:** En konvertitt lever et nytt liv sammen med Gud. Det får praktiske konsekvenser i livet. Selv om forståelsen og vektleggingen av kristen trospraksis kan være ulik, er noen elementer sentrale for alle kristne.

2.2 DÅPSFORSTÅELSE OG DÅSPRAKSIS

Gjennom dåpen blir konvertitten medlem av et kirkesamfunn. Dåpen blir slik det ytre «tegnet» på at konverteringen er reell, så langt en kan se. Imidlertid godtar ikke norske myndigheter alltid dåp som bevis på at konverteringen er oppriktig ment.

Kristne kirkesamfunn praktiserer ulike tidspunkt for dåp: Der noen døper raskt etter en omvendelse og gir utfyllende opplæring i etterkant, vil andre gi mer opplæring først, for senere å døpe. Uavhengig av forskjellige tidspunkt for å gjennomføre dåp ønsker kirkesamfunn å gi en grundig trosopplæring. Det kan være gode grunner til å vente med dåp til man er sikker på at konvertitten har forstått både farene man utsettes for ved å døpes, og teologien det innebærer. På den annen side knytter Det nye testamentet dåpen sammen med omvendelsen. Dåp bør derfor ikke utsettes for lenge, om det ikke er særskilte grunner til det. For de fleste konvertitter er dåp uansett et stort steg og et viktig uttrykk for den nye troen. I noen tilfeller kan det like fullt skje at dåp gjennomføres i håp om å få opphold. Likevel vil både tidlig og sen dåp stå trygt hvis den knyttes til god trosopplæring og kristen dannelselse.

Utfordringene med at konvertering til kristen tro fører til forfølgelse, er først og fremst knyttet til Islam. Og særlig i den muslimske verden er det en betydelig søkning til den kristne tro. Mennesker begynner å tro på Jesus uten håp om mulighet for opphold i vestlige land. De muslimer som kommer til Norge og søker kristen tro, fortjener å bli tatt på alvor. Felles for alle er at dåpen er et tydelig tegn overfor andre muslimer om at man virkelig har forlatt islam. Dåpen kan dermed også være inngangen til forfølgelse. Dette bør vi kjenne til når vi forbereder konvertitter til et liv etter dåp.

Uansett dåpssyn er vi enige om at dåpen ikke er det eneste som skal til for å bli frelst. Den kommer som en del av en helhetlig prosess. Søknad om opphold kan ikke vurderes på grunnlag av dåp alene, men like mye på den bekjennelse som konvertitten avlegger, og på grunnlag av den kunnskap, kjennskap, erfaring og trospraksis som konvertitten tilegner seg, bevitnet av menighetens ledere. Imidlertid kan vi som menigheter ofte få en opplevelse av at myndighetene forenkler vurderingen av om konverteringen er reell. Men en troverdighetsvurdering kan ikke gjøres ut fra en enkel sjekkliste. Her trengs kjennskap til vedkommende over tid.

2.3 FORSTÅELSE FOR KRISTEN TRO

Noen opplever en konvertering som et klart oppbrudd med markante endringer i livsførsel. For andre er det en gradvis overgang, der tro og trospraksis tiltar over tid. Uansett bærer konvertitten med seg sin egen bakgrunn, historie og kultur inn i sin nye tro, noe som også gjør at tros livet kan framstå annerledes enn det vi er vant med. Men vår oppgave er ikke å avgi noen objektiv vurdering av en annens tro. Dette handler først og fremst om en personlig relasjon til Gud som vi ikke kan ha full innsikt i. Vår oppgave er å møte alle søkende med tillit og tålmodighet, undervisning og veiledning.

Menigheten i møte med konvertitter

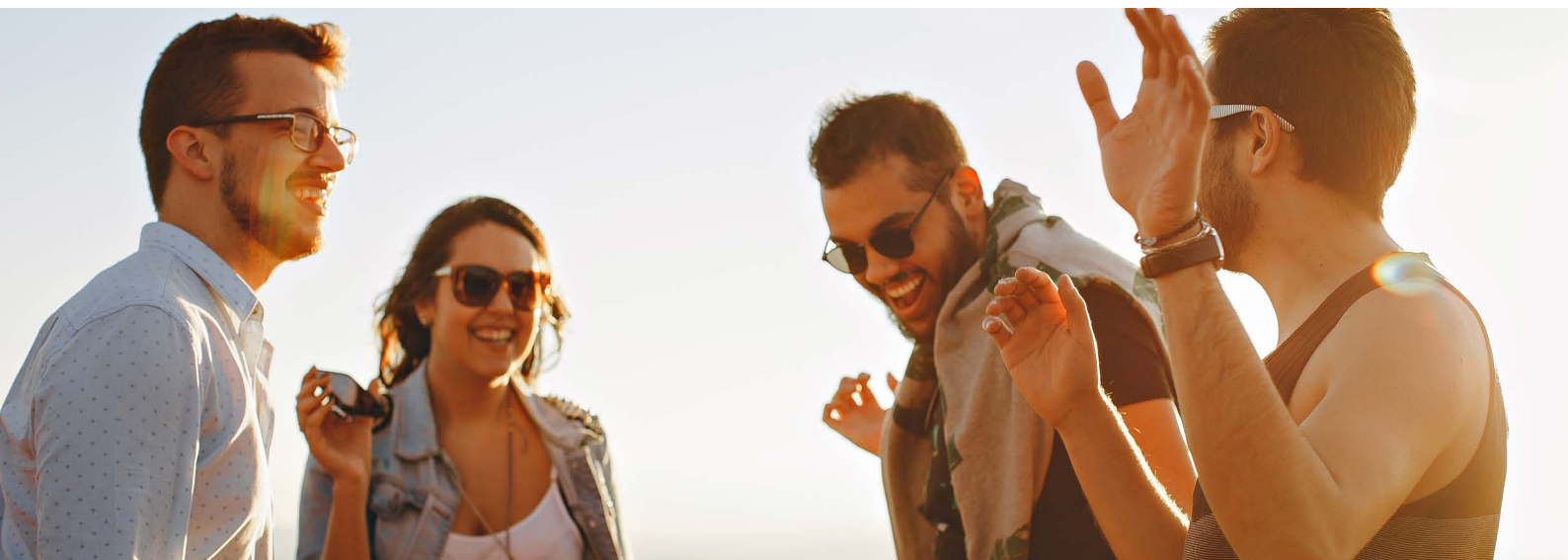
3.1 HVORDAN MØTE OG GI KONVERTITTER GOD OPPFØLGING?

Nye troende er en ressurs for våre menigheter og det er ønskelig at alle finner en plass i våre menigheter, enten disse er overveiende etnisk norske eller migrantmenigheter¹. Da man ofte ikke vet hvor lenge konvertitter får anledning til å bli værende, er det viktig at disse får god opplæring og at denne starter raskt. Målet er å utruste dem til å vokse i etterfølg-

gelse av Jesus Kristus, og fortsette denne prosessen også dersom de må forlate menigheten de først kommer i kontakt med. Alle menigheter har ikke ressurser til å starte egne opplegg for konvertitter, og det er heller ikke nødvendig. Det sentrale er at man har en bevisst og samvittighetsfull forståelse av at konvertitter trenger god oppfølging og opplæring. Dette er ikke nødvendigvis noe som krever en spesiell kompetanse, men forutsetter en viss trosmessig modenhet og forpliktelse fra den som skal gi opplæring.

1. Menigheter som er dannet av og består i hovedsak av migranter. En migrant er en person som flytter fra ett land til et annet. Ordet omfatter både arbeidsmigranter, flyktninger, utdanningsmigranter, familiemigranter og alle andre som skifter bosted over landegrensene, uavhengig av om flyttingen er frivillig, ufrivillig, lovlig eller ulovlig. (Tønnessen, Marianne. (2018, 2. januar). migrant. I Store norske leksikon. Hentet 3. mai 2019 fra <https://snl.no/migrant>)

Vi vil trekke frem noen praksiser som legger grunnlaget for god opplæring:

- ▶ La noen erfarne kristne jevnlig lese Bibelen sammen med konvertitten og lære ham/henne selv å lese i Bibelen. Hjelp konvertitten til å stille spørsmål til teksten og reflektere over anvendelse i eget liv. Oppmuntre til å lese Bibelen på egenhånd. Forslag til enkle spørsmål:
 1. Hva ser du? Gjenfortell det du har lest
 2. Hva liker du? Fortell om det som taler til deg
 3. Hva trenger du? På hvilken måte forteller denne teksten deg om noe du trenger i din hverdag, menighet eller familie
- ▶ Inkluder konvertitter i de aktiviteter eller tilbud som allerede finnes i menigheten, og legg vekt på at vedkommende skal bli en del av gudstjenestefellesskapet og av det sosiale fellesskapet
- ▶ La konvertitten bli en del av et mindre felleskap i menigheten hvor han/hun får mulighet til å bli kjent med andre kristne og være delaktig i et mindre trosfellesskap. Gi gjerne konvertitten tidlig anledning til å bidra ved å fortelle sin historie, holde andakt, lede eller liknende i slike sammenhenger. Det er menigheten som fellesskap som bærer ansvaret for å gi nye troende oppfølging og opplæring. Denne oppgaven kan ikke hvile på enkeltpersoner, men er menighetens kollektive ansvar.

- Mange konvertitter opplever at de mister hele eller deler av sitt sosiale nettverk, og at tilhørighet til familie og andre grupper brytes som en konsekvens av den nye troen. Menigheter må være bevisst på at de, som felleskap, er kalt til å bli en del av konvertittens nye nettverk og familie i troen.

I slutten av ressursdokumentets fullversjon har vi samlet en oversikt over ressurser av forskjellig omfang og nivå, som kan være til nytte i arbeidet med konvertitter.

3.2 HVA MED ASYLSØKNAD OG OPPHOLDSTILLATELSE FOR KONVERTITTER?

Mange kirkelige aktører har på forskjellige måter fått erfaring med at konvertering kan ha konsekvenser for retten til opphold i Norge. Konversjon er dessverre også noe en del asylsøkere fører som grunnlag i søknader kun som et middel for å få opphold. I møte med denne realiteten er det viktig at menigheter møter mennesker som gir uttrykk for å søke kristen tro, med både åpenhet og bevissthet omkring problematikken.

For å sørge for at en konvertitt er best mulig rustet i møte med en asylsøknad på grunnlag av konvertering, er det klokt å ha fokus på følgende praksiser:

- Hjelp konvertitten til å reflektere over egen konvertering, konsekvenser og følger av avgjørelsen og sitt forhold til tidligere religion.
- Dann et utfyllende bilde av og bli kjent med konvertittens historie og situasjon.
- La konvertitten bidra i alle typer tjenester der det er mulig og det samsvarer med lyst, evner og nådegaver. Ikke vent med å slippe nye troende til, men legg til rette for deltakelse under veiledning. Hjelp konvertitten til å snakke om troen og dele den med andre.
- Ta notater underveis. Skriv ned hvordan den nye troen blir synlig, hvilket inntrykk du sitter med av konvertitten underveis i prosessen, deltakelse i forskjellige aktiviteter, endringer og observasjoner, henvendelser angående dåp eller annet som markerer en overgang i

konvertittens liv. Informer konvertitten om hvorfor du tar notater og om at disse må godkjennes av ham/henne dersom de skal brukes i offentlig sammenheng. Hos de fleste ansatte i kirkene er det taushetsplikt om religiøse forhold hos enkeltpersoner og bruk av notater vil kreve samtykke fra konvertitten. Slike notater må oppbevares på en forsvarlig måte. Notater kan være nyttige i en asylsak, og bruk til dette formålet må vurderes av konvertitt og dennes advokat. Notater kan også gjøre det lettere dersom menigheten blir bedt om å skrive en bekreftelse eller attest på konvertittens deltagelse i menighetens liv.

For mer om konvertitter som flykter videre fra Norge, kirkeasyl, penge- støtte etc. se fullversjon av ressursdokumentet. Denne er tilgjengelig på www.kristenkonvertitt.no